

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([ro](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

rumunų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis**Rumunija**

Oficialaus vertimo rodoma kalba nėra.

Čia galite susipažinti su šio teksto vertimu, atliktu mašininio vertimo priemone. Turėkite omenyje, kad jis skirtas tik padėti suprasti tekstą. Šio puslapio savininkas neprisiima jokios atsakomybės dėl šio mašininio vertimo priemone išversto teksto kokybės.

-----lietuvių-----bulgarųispanųčekųdanųvokiečiųestųgraikųanglųprancūzųkroatųitalųlatviųvengrųmaltiečiųnyderlandų
lenkųportugalųslovakųslovėnųsuomiųšvedų

Esate laikomas **nukentėjusiuoju**, jei dėl įvykio, kuris pagal galiojančią nacionalinę teisę yra laikomas nusikalstama veika, patyrėte fizinę arba materialinę žalą. Kaip nukentėjusysis turite tam tikras teises ikiteisminio tyrimo laikotarpiu, vykstant baudžiamajam teismo procesui ir jam pasibaigus.

Rumunijoje pirmieji du baudžiamojo proceso etapai yra baudžiamasis tyrimas ir teismas. Atlikdamos baudžiamąjį tyrimą baudžiamųjų bylų tyrimo įstaigos, prižiūrimos prokuroro, tiria bylą ir renka įrodymus, siekdamos nustatyti nusikalstamą veiką padariusį asmenį. Baudžiamojo tyrimo pabaigoje policija bylą išsiunčia prokuratūrai, kartu su visais surinktais duomenimis ir įrodymais. Gavęs bylą, bylos prokuroras ją išnagrinėja ir nusprendžia, ar ją perduoti toliau teismui, ar byla turi būti nutraukta.

Bylai patekus į teismą teisėjų kolegija išnagrinėja faktus ir išklauso susijusius asmenis, kad nustatytų, ar kaltinamasis yra kaltas. Kai kaltė nustatoma, kaltinamajam paskiriama bausmė. Jei teismas mano, kad kaltinamasis yra nekaltas, tuomet jis paleidžiamas.

Norėdami surasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau esančias nuorodas

- 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės**
- 2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.**
- 3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui**
- 4 - Kompensacija**
- 5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą**

Paskutinis naujinimas: 17/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją gausiu iš institucijos (pvz., policijos, prokuratūros) po to, kai buvo padarytas nusikaltimas, bet anksčiau nei apie jį pranešiu?

Jei tapote nusikaltimo auka, apie jį policijai (arba prokurorui) galite pranešti žodžiu arba raštu. Taip pat galite prašyti, kad apie nusikaltimą už jus praneštų kitas asmuo, tačiau tam asmeniui turite suteikti rašytinį įgaliojimą. Rašytinis pasirašytas įgaliojimas bus pridėtas prie bylos.

Pranešdamas apie nusikaltimą, galite gauti informaciją apie paslaugas ir organizacijas, kurios teikia psichologines konsultacijas arba bet kurios kitos formos paramą aukoms atsižvelgiant į jūsų poreikius. Taip pat turite teisę gauti informaciją apie tai, kaip gauti teisinę pagalbą, apie savo teises baudžiamojoje byloje (įskaitant apsaugos priemones, jei esate grasinimų sulaukęs liudytojas), taip pat apie tai, kaip gauti finansinę kompensaciją iš valstybės. Šią informaciją suteiks pirma teisminė institucija, į kurią kreipsitės (policija, prokuroras). Taip pat gausite formą, kurioje bus pateikta visa ši informacija; šią formą privalote pasirašyti. Informacija jums bus suteikta kalba, kurią galite suprasti.

Negyvenu ES šalyje, kurioje padarytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jei esate užsienietis ir tapote nusikaltimo auka Rumunijoje, jums suteikiamos visos Rumunijos piliečių, tapusių nusikaltimo aukomis, teisės.

Jei nekalbate rumunų kalba, turite teisę naudotis nemokamomis vertėjo žodžiu paslaugomis, jis padės jums bendrauti su institucijomis, įskaitant skundo padavimą kalbą, kurią galite suprasti, ir informacijos, kurią turite teisę gauti pranešimo apie nusikaltimą metu, suteikimą jūsų suprantama kalba.

Jei tapote prekybos žmonėmis auka, galite būti apgyvendintas specialiose prieglaudose, kuriose būsite apsaugotas. Baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu gausite informaciją apie procedūrą jums suprantama kalba; taip pat galite gauti psichologinės konsultacijos paslaugas ir medicinos pagalbą. Rumunijos institucijos dės visas pastangas, kad padėtų jums kuo greičiau grįžti į gimtąją šalį, ir pasirūpins saugiu jūsų nuvežimu iki Rumunijos sienos.

Jei esate užsienietis, taip pat galite prašyti, kad valstybė sumokėtų jums finansinę kompensaciją, jeigu tapote: pasikėsinimo nužudyti ir pasikėsinimo nužudyti sunkinančiomis aplinkybėmis, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, auka; smurto šeimoje, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 199 straipsnyje, auka; tyčinių nusikaltimų, dėl kurių auka patiria kūno sužalojimų, auka; išžaginimo, seksualinio išpuolio, lytinių santykių turėjimo su nepilnamečiu ir seksualinio nepilnamečių tvirkiniimo, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 218–221 straipsniuose, auka; netinkamo elgesio su nepilnamečiais, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 197 straipsnyje, auka, taip pat pažeidžiamų asmenų išnaudojimo ir pasikėsinimo prekiauti pažeidžiamais asmenimis ir juos išnaudoti auka.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Kai pranešate apie nusikaltimą, jūsų pareiškimą surašantis policijos pareigūnas paaiškins jums procedūrą, kuri taikoma nagrinėjant bylą. Policija turi parengti rašytinį pranešimą, kuriame nurodoma, kokią informaciją jums pateikė.

Jums bus suteikta informacija apie:

jūsų teises baudžiamojoje byloje;

organizacijos, į kurias galite kreiptis, ir jų teikiamas paslaugas;

kaip galite gauti apsaugą;

sąlygas ir procedūrą, taikomą norint gauti finansinę kompensaciją iš valstybės;

sąlygas ir procedūrą, taikomą gaunant nemokamas teisinio atstovavimo paslaugas.

Taigi bylos nagrinėjimo metu galite gauti informaciją apie tyrimo eigą ir sprendimo, kuriuo prokuroras nusprendžia neperduoti bylos teismui, jei šis sprendimas priimamas, kopiją. Šiuo atveju turėsite pateikti prašymą policijos pareigūnui arba jūsų bylą nagrinėjančiam prokurorui ir nurodyti pašto adresą Rumunijoje, e. pašto adresą arba elektroninių žinučių adresą, kuriuo gausite informaciją.

Prokurorui nusprendus perduoti bylą nagrinėti teisme, gausite šaukimą į teismą.

Apklauso teisme atveju taip pat būsite informuotas apie savo teises ir pareigas, kaip nurodyta toliau:

teisę pasinaudoti advokato paslaugomis arba, jei taikytina, gauti nemokamas teisinio atstovavimo paslaugas;

teisę pasinaudoti tarpininko paslaugomis, kai tai leidžiama pagal įstatymą;

teisę pasiūlyti pateiktinus įrodymus, teisę pareikšti prieštaravimus ir daryti išvadas pagal įstatymą;

teisę gauti informaciją apie bylos eigą;

teisę pateikti preliminarų skundą, kai tai būtina (dėl tam tikrų rūšių nusikaltimų, jūsų prašymas preliminarus skundo forma yra būtinas tam, kad būtų galima toliau nagrinėti bylą nusikaltėlio atžvilgiu). Teisminės institucijos šiuo klausimu prireikus pateiks paaiškinimus. Preliminarų skundų paskirtis – prašyti tęsti baudžiamąją bylą nusikaltėlio atžvilgiu. Preliminarus skundas skiriasi nuo skundo, kurį pateikiate policijai arba prokurorui siekdamas informuoti juos apie jums padarytą nusikaltimą.

teisę tapti civiliniu ieškovu byloje;

pareigą dalyvauti visais atvejais, kai jums šaukimą įteikia teisminės institucijos;

pareigą pranešti apie bet kokį adresą pasikeitimą;

teisę gauti informaciją apie bet kokį nusikaltėlio paleidimą, kai nusikaltėlis nuteisiamas laisvės atėmimo bausme arba yra sulaikytas kardomajam kalinimui.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Taip. Turite teisę visos baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu naudotis vertimo raštu ir žodžiu paslaugomis.

Kaip institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Baudžiamajame byloje negalią turinčiam asmeniui, nepaisant jo statuso (kaltinamasis, nukentėjusioji šalis, liudytojas), turi būti pasiūlytos vertėjo žodžiu, psichologo ir (arba) Socialinio darbo ir vaiko apsaugos generalinio direktorato (*Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului*) atstovo (kuris atstovauja nepilnamečiams) paslaugas.

Pagal galiojančią teisinę sistemą atitinkamiems asmenims specializuotą pagalbą ir, jei taikytina, medicinos pagalbą gali suteikti dabartiniai regioniniai socialinio darbo ir vaiko apsaugos direktoratai.

Paramos aukoms tarybos

Atsižvelgdama į nusikaltimo pobūdį (visų pirma jeigu jis padaromas asmenims), policijos pareigūnas gali rekomenduoti aukai pasinaudoti psichologinio konsultavimo paslaugomis arba nusiųsti ją pas tokį paslaugų teikėją.

Jei tapote konkrečios nusikaltimų kategorijos auka (pasikėsinimas nužudyti ir pasikėsinimas nužudyti sunkinančiomis aplinkybėmis, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, smurtas šeimoje, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 199 straipsnyje, tyčiniai nusikaltimai, dėl kurių aukai padaromi kūno sužalojimai, išžaginimas, seksualinis išpuolis, lytinių santykių turėjimas su nepilnamečiu ir seksualinis nepilnamečių tvirkimas, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 218–221 straipsniuose, netinkamas elgesys su nepilnamečiais, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 197 straipsnyje, taip pat pažeidžiamų asmenų išnaudojimo ir pasikėsinimo prekiauti pažeidžiamais asmenimis ir juos išnaudoti auka), prireikus galite gauti nemokamą psichologo konsultaciją (kurios trukmė iki trijų mėnesių suaugusiesiems ir iki šešių mėnesių 18 nesulaukusiems vaikams), medicinos pagalbą arba bet kurios kitos rūšies pagalbą. Šios rūšies pagalba nemokamai suteikiama tik jeigu apie nusikaltimą pranešėte policijai. Pateikę pranešimą policijos pareigūnui, galite kreiptis į lygtinio paleidimo tarnybas, kad jos suteiktų pagalbą.

Jei tapote smurto šeimoje auka, pagalbos galite kreiptis į vieną iš padėjėjų šeimos klausimais, kuris dirba Darbo ir socialinio teisingumo ministerijoje (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*). Ministerija siūlo įvairių rūšių pagalbą smurto šeimoje aukoms (pavyzdžiui, psichologinės konsultacijos, tapatybės apsauga ir pan.). Jei tapote smurto šeimoje auka, taip pat galite prašyti, kad jus apgyvendintų smurto šeimoje aukų centre, kuriame gausite apsaugą ir konsultacijas.

Kas teikia paramą aukoms?

Rumunijoje aukos, atsižvelgiant į nusikaltimo rūšį, gali gauti konkrečią paramą iš toliau nurodytų institucijų.

Jei tapote smurto šeimoje auka, galite kreiptis į Nacionalinę moterų ir vyrų lygių galimybių agentūrą (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) ir socialinio darbo ir vaiko apsaugos generalinius direktoratus (DGASPC).

Jei esate jaunesnis nei 18 metų ir tapote nusikaltimo auka, galite kreiptis į Nacionalinę vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo agentūrą (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție*, ANPDCA) ir socialinio darbo ir vaiko apsaugos generalinius direktoratus (DGASPC).

Jei tapote prekybos žmonėmis auka, galite kreiptis į Nacionalinę kovos su prekyba žmonėmis agentūrą (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane*, ANITP), kuri priklauso Vidaus reikalų ministerijai (*Ministerul Afacerilor Interne*, MAI).

Taip pat yra daugybė nevyriausybinių organizacijų (NVO), kurios teikia įvairių rūšių paramą aukoms. Institucija, į kurią kreipiatės, nusiųs jus tiesiai į atitinkamą NVO.

Jei tapote smurtinio nusikaltimo, pavyzdžiui, pasikėsinimo nužudyti ir pasikėsinimo nužudyti sunkinančiomis aplinkybėmis, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, smurto šeimoje, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 199 straipsnyje, tyčinių nusikaltimų, dėl kurių aukai padaromi kūno sužalojimai, išžagino, seksualinio išpuolio, lytinių santykių turėjimo su nepilnamečiu ir seksualinio nepilnamečių tvirkimo, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 218–221 straipsniuose, netinkamo elgesio su nepilnamečiais, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 197 straipsnyje, taip pat pažeidžiamų asmenų išnaudojimo ir pasikėsinimo prekiauti pažeidžiamais asmenimis ir juos išnaudoti, auka, pagalbos galite kreiptis į probacijos tarnybą.

Ar policija mane automatiškai nusiųs į paramos aukoms tarnybą?

Taip, teisminės institucijos gali jus nusiųsti į tokias tarnybas.

Kaip saugomas mano privatumas?

Jei teisminės institucijos mano, kad baudžiamojo tyrimo metu ir per teisminį bylos nagrinėjimą jūsų privatumui arba orumui gali būti daromas poveikis dėl jūsų pateikiamos informacijos arba kitų priežasčių, jos savo iniciatyva arba jums paprašius gali taikyti priemones jūsų konfidencialumui ir privatumui apsaugoti, pavyzdžiui:

apsaugoti jūsų tapatybės duomenis;

vykdyti apklausą naudoti audiovizualines priemones, kuriomis iškraipomas jūsų balsas ir atvaizdas, nereikalaujamos asmeniškai dalyvauti tais atvejais, kai nepakanka kitų priemonių;

rengti uždara teismo posėdį per visą jūsų apklausą.

Be to, teismo proceso metu teismas gali uždrausti skelbti bet kokius tekstus, piešinius, nuotraukas ar atvaizdus, kurie galėtų atskleisti jūsų tapatybę.

Teismas taip pat gali paskelbti, kad teismo posėdis bus uždaras, jeigu viešas bylos nagrinėjimas gali pakenkti jūsų orumui arba privatumui.

Probacijos tarnybos darbuotojai, eidami savo pareigas, privalo išlaikyti turimų duomenų konfidencialumą. Baudžiamojoje byloje teisminėms institucijoms pateiktai informacijai ši taisyklė netaikoma. Vykdydami savo darbo pareigas ir visuomenėje konsultantai, tarnybų vadovai ir inspektorai privalo išlaikyti visų turimų dokumentų konfidencialumą. Informacija, susijusi su bylomis dėl teikiamos paslaugos apskaitos dokumentų, taip pat bet kokia informacija, susijusi su paslaugų teikimo organizavimu ir rezultatais, turėtų būti prieinama žiniasklaidai laikantis paslaugos gavėjų asmens duomenų konfidencialumo.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, pirma turiu pranešti apie nusikaltimą?

Kad galėtumėte pasinaudoti paramos aukoms tarnybų paslaugomis, privalote pranešti apie nusikaltimą atitinkamoms įstaigoms.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokių rūšių apsauga galima pasinaudoti?

Baudžiamojo tyrimo metu ir per teisminį bylos nagrinėjimą turite teisę į apsaugos priemones, kai teisminės institucijos mano, kad jums gali grėsti pavojus.

Labai svarbu, kad žinotumėte, jog tais atvejais, kai teisminės institucijos mano, kad jums gali grėsti pavojus dėl jūsų pateikiamos informacijos arba dėl kitų priežasčių, jos jums paprašius arba savo iniciatyva gali taikyti tam tikras priemones, siekdamas užtikrinti jūsų apsaugą, pavyzdžiui:

stebėti jūsų namus arba laikiną būstą arba užtikrinti jo apsaugą;

suteikti jums arba jūsų šeimos nariams palydą arba apsaugą kelionės metu;

apsaugoti jūsų tapatybės duomenis (asmens duomenys byloje gali būti praleidžiami nurodant, kad ši informacija yra slapta, taip siekiama apsaugoti jūsų tapatybę);

vykdyti apklausą naudodamos audiovizualines priemones, kuriomis iškraipomas jūsų balsas ir atvaizdas, nereikalaujamos asmeniškai dalyvauti tais atvejais, kai nepakanka kitų priemonių (šiuo atveju neprivalote atvykti pas policijos pareigūną, prokurorą arba teisėją ir nebūsate vienoje vietoje kartu su nusikaltėliu);

rengti uždara teismo posėdį per visą jūsų apklausą.

Be to, teismo proceso metu teismas gali uždrausti skelbti bet kokius tekstus, piešinius, nuotraukas ar atvaizdus, kurie galėtų atskleisti jūsų tapatybę.

Be to, jei esate liudytojas baudžiamojoje byloje arba net ir nedalyvaudamas byloje pateikiate informaciją, kuri padeda teisminėms institucijoms išspręsti bylas, susijusias su sunkiais nusikaltimais, arba užkirsti kelią didelei žalai, galite prašyti tyrimą atliekančio policijos pareigūno arba prokuroro įtraukti jus į liudytojų apsaugos programą. Ši programa apima įvairias priemones, pavyzdžiui:

tapatybės slaptumą, įskaitant dalyvavimą apklausose naudojant priemones, kuriomis iškraipomas jūsų balsas arba atvaizdas;

policijos apsaugą jūsų namams ir policijos palydą vykstant į baudžiamojo tyrimo vykdymo įstaigas;

perkėlimą Europos Sąjungoje;

tapatybės pakeitimą, įskaitant jūsų išvaizdos pakeitimą, jei to reikia.

Jei esate įtraukiamas į liudytojų apsaugos programą, pasinaudosite papildoma pagalba, pavyzdžiui:

reintegracija kitoje socialinėje aplinkoje;

naujų profesinių įgūdžių įgijimu;

nauju darbu;

finansine parama, kuri teikiama, iki randate naują darbą.

Prireikus jūsų pirmo laipsnio giminaičiai (pvz., jūsų vaikai, tėvai) ir jūsų sutuoktinis (-ė) taip pat gali būti įtraukti į liudytojų apsaugos programą.

Jei į liudytojų apsaugos programą nebuvote įtrauktas baudžiamojo tyrimo metu, dėl dalyvavimo šioje programoje galite kreiptis teismo nagrinėjimo metu.

Atsižvelgiant į nusikaltimo rūšį, galima pasinaudoti papildoma apsauga.

Jei tapote smurto šeimoje auka, galite prašyti, kad teismas uždraustų nusikaltėliui gyventi jūsų bendruose namuose. Kita vertus, jūs, kaip auka, galite būti apgyvendintas nuo smurto šeimoje nukentėjusiųjų centre. Galimybė suteikti tokį apgyvendinimą prieinama tik skubiais atvejais, kai dėl jūsų saugumo jus reikia atskirti nuo nusikaltėlio arba kai už jūsų bylą atsakingas padėjėjas šeimos klausimais yra pateikęs rašytinį patvirtinimą. Atvykęs į centrą galite gauti nemokamą apgyvendinimą, maistą, medicininę priežiūrą, psichologinę konsultaciją ir teisinę pagalbą.

Jei esate prekybos žmonėmis auka, galite būti apgyvendintas aukų apsaugos centre. Apgyvendinimas paprastai suteikiamas 10 dienų, tačiau teismas gali pratęsti jūsų apsistojimo laikotarpį iki bylos pabaigos. Baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu fizinę apsaugą prireikus gali suteikti policija. Jei tapote prekybos žmonėmis auka, byla bus nagrinėjama uždareme teismo posėdyje.

Jei manote, kad jums kyla pavojus, turėtumėte informuoti policijos pareigūną, prokurorą arba teisėją ir pateikti kuo daugiau informacijos.

Pirmiau minėtomis priemonėmis galima pasinaudoti baudžiamojo tyrimo etape ir nagrinėjant bylą teisme.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Apsaugą suteikia Rumunijos policija.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo daromą žalą?

Jei užbaigus baudžiamąją bylą jums vis dar gresia pavojus, teisminės institucijos išnagrinės rekomendacijas įtraukti jus į liudytojų apsaugos programą, jei dar nesate tos programos dalyvis.

Prekybos žmonėmis aukoms kylančią riziką įvertina specialūs policijos padaliniai.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę baudžiamosios teisenos sistemos daromą žalą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)?

Taip, jūsų byla gali būti vertinama. Pavyzdžiui, tam tikrų nusikaltimų (smurto šeimoje, išžaginimo, seksualinio išpuolio ir pan.) kategorijų aukas apklaus tik tos pačios lyties asmenys, jei to prašo auka.

Nukentėjusioji šalis antrą kartą bus apklausiama tik jei tai griežtai būtina siekiant išvengti tolesnės žalos aukai baudžiamojoje byloje.

Siekiant išvengti papildomos žalos aukai ją pakartotinai apklausiant teisminėse institucijose, pagal baudžiamąjį procesą reglamentuojančius įstatymus taip pat reikalaujama, kad pareiškimą dėl nusikaltimo pateikusi nukentėjusioji šalis būtų iš karto apklausta arba, jei to neįmanoma padaryti, be reikalo nedelsiant po to, kai ji pateikė pareiškimą.

Papildoma naudinga priemonė aukoms yra neinformuoti jos apie bet kokį nusikaltėlio paleidimą, jeigu auka konkrečiai neprašė, kad jai tokia informacija būtų suteikta.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Jei esate pažeidžiama auka, galite pasinaudoti pirmiau minėtuose atsakymuose apie liudytojų apsaugą išsamiai aprašytomis apsaugos priemonėmis.

Esu nepilnamečis. Ar turiu specialių teisių?

Jei esate vaikas, kuris tapo išnaudojimo, smurto, priekabiavimo, aplaidumo arba netinkamo elgesio arba bet kurio kito nusikaltimo auka, apie nusikaltimą policijai gali pranešti bet kuris asmuo, įskaitant jus.

Nepilnamečiai nuo pat pradžių laikomi pažeidžiamomis aukomis, o institucijos turėtų jus informuoti apie apsaugos priemones, kurias galite gauti.

Nepilnamečiai gali gauti Nacionalinės vaikų teisių apsaugos ir įvaikinimo institucijos pagalbą. Jei jums kyla pavojus, galite kreiptis dėl preliminaraus sprendimo, kuriuo jums būtų leidžiama apsigyventi vietoje, kurioje galite gauti apsaugą (pvz., kita šeima arba specialus centras).

Jei esate kviečiamas atvykti į baudžiamąjį tyrimą atliekančias įstaigas ir esate jaunesnis nei 14 metų, jus privalo lydėti jūsų tėvai arba globėjas. Jei jūsų tėvai arba globėjai dalyvauja baudžiamojoje byloje arba gali būti suinteresuoti daryti įtaką jūsų parodymams, apklausa vyks dalyvaujant giminaičiui arba kitam policijos pareigūno, prokuroro ar teisėjo paskirtam asmeniui.

Be to, teisminės institucijos gali nuspręsti, kad apklausoje turėtų dalyvauti psichologas, kuris suteiktų pagalbą. Dėl to galite kreiptis į teismines institucijas.

Apklausa turi būti įrašoma, o jei to padaryti neįmanoma, turi būti rašomas apklausos protokolas.

Jūs gali apklausti tas pats asmuo specialiai suprojektuotose / pritaikytose patalpose, jei jos yra prieinamos.

Tiriant tam tikrų kategorijų nusikaltimus, apklausas gali vykti tos pačios lyties kaip ir auka asmuo. Jus taip pat gali lydėti jūsų pasirinktas asmuo.

Jūs turite teisę turėti atstovą visos bylos metu. Jei neturite advokato, teismas padės jums jį surasti. Jei jūsų šeima negali sumokėti už advokato paslaugas, turite teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą.

Mano šeimos narys mirė dėl padaryto nusikaltimo. Kokios mano teisės?

Dėl nužudymo arba nužudymo sunkinančiomis aplinkybėmis, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, mirusio asmens, taip pat tyčinių nusikaltimų, dėl kurių auka miršta, sutuoktinis (-ė), vaikas arba išlaikomas asmuo turi teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą ir finansinę kompensaciją iš valstybės.

Nemokama teisinė pagalba taip pat suteikiama ir kitų nei pirmiau išvardyti nusikaltimų atvejais, jei aukos mėnesinės pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui, nėra didesnės nei nacionalinis bazinis minimalus darbo užmokestis neatskaičius mokesčių, nustatytas tais metais, kai buvo pateiktas prašymas dėl nemokamos teisinės pagalbos.

Mano šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Žr. pirmiau pateiktą informaciją.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios taikomos sąlygos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Tarpininkavimas įmanomas tik baudžiamajame įstatyme išvardytų ne tokių sunkių nusikaltimų atveju. Procedūrą galima prašyti taikyti tik jei joje sutinkate dalyvauti jūs ir nusikaltėlis. Per tarpininkavimo procedūrą būsite kviečiamas į daugybę susitikimų su nusikaltėliu, kad aptartumėte susitaikinimo galimybes. Šių susitikimų rengimą palengvins tarpininkas. Jei procedūra baigiasi sutaikinimu, savo pareiškimą nusikaltėlio atžvilgiu galite atsiimti, o byla bus užbaigta. Priešingu atveju, jei procedūra nėra sėkminga, baudžiamoji byla bus nagrinėjama toliau taip, tarsi tarpininkavimo niekada nebuvo.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Įstatymas Nr. 135/2010 dėl baudžiamojo proceso kodekso su vėlesniais pakeitimais ir papildymais (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)

Įstatymas Nr. 678/2001 dėl prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su ja su vėlesniais pakeitimais ir papildymais (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)

Vyriausybės sprendimas Nr. 1216/2001, kuriuo patvirtinamas nacionalinis veiksnių planas dėl kovos su prekyba žmonėmis (*Hotărârea de Guvern nr. 1.216 /2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)

Įstatymas Nr. 211/2004 dėl tam tikrų nusikaltimo aukų apsaugos priemonių su vėlesniais pakeitimais ir papildymais (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)

2007 m. spalio 10 d. Vyriausybės sprendimas Nr. 1238, kuriuo patvirtinami nacionaliniai konkretūs specializuotos pagalbos paslaugų teikimo prekybos žmonėmis aukoms standartai (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

Įstatymas Nr. 217/2003 dėl smurto šeimoje prevencijos ir kovos su ja su vėlesniais pakeitimais ir papildymais (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)

Įstatymas Nr. 272/2004 dėl vaikų teisių skatinimo ir apsaugos su vėlesniais pakeitimais ir papildymais (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)

Įstatymas Nr. 682/2002 dėl liudytojų apsaugos, įskaitant vėlesnius pakeitimus ir papildymus (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)

Įstatymas Nr. 192/2006 dėl tarpininkavimo ir tarpininkų profesijos organizavimo su vėlesniais pakeitimais ir papildymais (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Paskutinis naujinimas: 17/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

Kaip pranešti apie nusikaltimą?

Jei tapote nusikaltimo auka, apie jį policijai (arba prokurorui) galite pranešti žodžiu arba raštu. Taip pat galite prašyti, kad apie nusikaltimą už jus praneštų kitas asmuo, tačiau tam asmeniui turite suteikti rašytinį įgaliojimą. Rašytinis ir pasirašytas įgaliojimas bus pridėtas prie bylos medžiagos.

Už jus apie nusikaltimą taip pat gali pranešti jūsų sutuoktinis (-ė), vaikai arba jūsų advokatas. Jei nukentėjote nuo smurto šeimoje, apie nusikaltimą policijai gali pranešti bet kuris šeimos narys.

Apie nusikaltimą taip pat galite pranešti, jei esate aukos, kuri mirė dėl nusikaltimo, sutuoktinis (-ė) arba suaugęs vaikas.

Jei nusprendžiate apie nusikaltimą pranešti žodžiu, turite nuvykti į policijos nuovadą. Jūsų pranešimą priėmęs policijos pareigūnas surašys oficialų protokolą ir paprašys jūsų jį pasirašyti. Rašytiniai pranešimai taip pat turi būti pasirašyti.

Jūsų pranešime turi būti nurodytas jūsų vardas ir pavardė, profesija, namų adresas ir pateiktas išsamus įvykių aprašymas. Jei žinote nusikaltimą padariusio asmens tapatybę, turite pateikti visą turimą informaciją apie jį, taip pat visus su incidentu susijusius įrodymus. Nusikaltimo tyrimo metu byloje taip pat galite pateikti papildomą informaciją.

Jei nekalbate rumunų kalba arba jos nesuprantate, galite pateikti pranešimą jums suprantama kalba, o teisminė institucija turės jį išversti. Šiuo atveju galite prašyti, kad bet koks jums siunčiamas šaukimas į teismą būtų surašytas jums suprantama kalba.

Kaip galiu sužinoti, kas vyksta šioje byloje?

Remdamosi jūsų pranešimu, policijos įstaigos perduos bylą prokurorui, kuris jai suteiks unikalų numerį.

Pranešę apie nusikaltimą, savo bylos eigą galite patikrinti šiuo tikslu pateikdami rašytinį prašymą, kartu nurodydami adresą Rumunijoje arba e. pašto adresą arba elektroninių žinučių siuntimo adresą, kuriuo valdžios institucijos turėtų siųsti informaciją.

Prokurorui nusprendus bylą perduoti teismui, turite teisę susipažinti su byla teismo patalpose per teismo procesą. Be to, jūsų bus prašoma atvykti į teismą.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)? Kokiomis sąlygomis?

Jei esate nukentėjusioji šalis, turite teisę gauti teisinę pagalbą arba turėti atstovą.

a) Baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu turite teisę naudotis pasirinkto advokato paslaugomis, už kurias pats sumokate. Jei nusikaltėlis nuteisiamas, iš nusikaltėlio galėsite susigrąžinti savo patirtas su advokato paslaugomis susijusias išlaidas.

b) Jei norite, galite būti atstovaujamas per visą baudžiamosios bylos nagrinėjimą, išskyrus atvejus, kai jūsų dalyvavimas yra privalomas arba kai atitinkamai prokuroras, teisėjas ar teismas mano, kad tai yra būtina (pvz., bylos nagrinėjimo tikslais).

c) Tam tikrais atvejais teisinė pagalba baudžiamojoje byloje gali būti teikiama nemokamai:

jei prokuroras arba teisėjas mano, kad jūs negalite pasirūpinti savo gynyba ir jūs neturite apmokamo advokato;

jei esate nepilnametis ir dar neįgijote visiško veiksnumo (dėl santuokos arba teismo sprendimu);

jei tapote kurio nors iš toliau nurodytų nusikaltimų auka: bandymas nužudyti ir bandymas nužudyti sunkinančiomis aplinkybėmis, kūno sužalojimas, tyčiniai nusikaltimai, dėl kurių aukai padaromi kūno sužalojimai (kūno sužalojimo sąvoka apibrėžta Baudžiamajame kodekse), išžaginimas, seksualinis išpuolis, lytinių santykių turėjimas su nepilnamečiu ir seksualinis nepilnamečių tvirkkinimas;

jei esate aukos, kuri mirė dėl nužudymo, nužudymo sunkinančiomis aplinkybėmis arba kito tyčinio nusikaltimo, sutuoktinis (-ė), vaikas arba kitas jos išlaikomas asmuo;

pareikalavus, jei tapote kitų nei pirmiau išvardyti nusikaltimai auka ir jei jūsų mėnesinės pajamos, kurių dydis nustatomas kiekvieno šeimos nario atžvilgiu, nėra didesnės nei bendrasis minimalus nacionalinis darbo užmokestis. Prašymas suteikti nemokamą teisinę pagalbą turėtų būti pateiktas specializuotam teismui, kurio jurisdikcijoje gyvenate.

Tokiais atvejais nemokama teisinė pagalba yra prieinama tik jei pranešėte apie nusikaltimą policijai arba prokurorui per 60 dienų nuo nusikaltimo padarymo arba, jei apie nusikaltimą negalite pranešti, per 60 dienų nuo dienos, kurią išnyko aplinkybės, dėl kurių negalėjote pranešti apie nusikaltimą.

Jei norite gauti nemokamą teisinę pagalbą, turite pateikti prašymą atitinkamai prokurorui arba teismui, kuris imsis būtinų veiksmų. Nemokamą teisinę pagalbą galite gauti iki baudžiamosios bylos pabaigos.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokiomis sąlygomis?

Galite prašyti atlyginti savo teises išlaidas. Teismas nuspręs, kuri jūsų išlaidų dalis turi būti atlyginta ir kas tai turės padaryti.

Jei byloje dalyvaujate kaip nukentėjusioji šalis arba civilinis ieškovas (jei jums leidžiama pareikšti civilinį ieškinį) ir kaltinamasis pripažįstamas kaltu (net jei jam dėl tam tikrų priežasčių nepaskiriama bausmė), jam bus liepta apmokėti jūsų teises išlaidas.

Ar galiu paduoti skundą, jei mano byla bus nutraukta jos neperduodamas teismui?

Jei prokuroras nusprendžia užbaigti bylą jos neperduodamas teismui, tokį jo sprendimą galite apskųsti per 20 dienų nuo tokio sprendimo kopijos gavimo dienos. Savo skundą turite paduoti vyriausiajam prokurorui.

Jei vyriausiasis prokuroras atmeta jūsų skundą, jo sprendimą galite apskųsti apygardos teismo laikinajai teisėjų kolegijai.

Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?

Baudžiamojoje byloje galite dalyvauti kaip:

auka (nukentėjusioji šalis).

Jei dėl nusikaltimo patyrėte sužalojimą, byloje galite dalyvauti kaip auka ir šiuo atveju turite teisę pasinaudoti įvairiomis toliau aprašytais procesinėmis teisėmis;

liudytojas.

Jei procedūroje nenorite dalyvauti kaip nukentėjusioji šalis, turėtumėte apie tai informuoti jūsų bylą nagrinėjančią teisminę instituciją, kuri vis tiek jus gali apklausti kaip liudytoją, jei mano, kad tai būtina. Jei esate kviečiamas kaip liudytojas, privalote turėti atstovą ir nurodyti viską, ką žinote apie incidentą;

civilinis ieškovas.

Jei norite reikalauti kompensacijos už nusikaltimu padarytą žalą, turite pareikšti civilinį ieškinį ir taip tapti civiliniu ieškovu baudžiamojoje byloje.

Apskritai teismo posėdžiai yra vieši ir juose galite dalyvauti nepriklausomai nuo savo vaidmens byloje. Tačiau teismas gali nuspręsti surengti uždara teismo posėdį, kai tokiame sprendimui priimti yra pakankamai priežasčių. Šiuo atveju teismo posėdyje galėsite dalyvauti tik jei esate nukentėjusioji šalis arba civilinis ieškovas.

Teismo salėje privalote dalyvauti tik jei esate kviečiamas į apklausą (pvz., kaip liudytojas).

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar aš esu ar galiu pasirinkti aukos, liudytojo, civilinės šalies arba privataus kaltintojo statusą?

Jei tapote nusikaltimo auka, teisingumo sistemoje galite atlikti vieną iš toliau nurodytų vaidmenų.

auka (nukentėjusioji šalis).

Jei dėl nusikaltimo patyrėte sužalojimą, byloje galite dalyvauti kaip auka ir šiuo atveju turite teisę pasinaudoti įvairiomis toliau aprašytais procesinėmis teisėmis;

civilinis ieškovas.

Jei norite reikalauti kompensacijos už nusikaltimu padarytą žalą, galite pareikšti civilinį ieškinį ir taip tapti civiliniu ieškovu baudžiamojoje byloje;

liudytojas.

Jei procedūroje nenorite dalyvauti kaip nukentėjusioji šalis, turėtumėte apie tai informuoti jūsų bylą nagrinėjančią teisminę instituciją, kuri vis tiek jus gali apklausti kaip liudytoją, jei mano, kad tai būtina. Šiuo atveju būsite iškviestas į apklausą ir jūsų bus prašoma pateikti išsamią informaciją apie incidentą.

Apklausoje privalote dalyvauti visais atvejais, kai esate į ją kviečiamas.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Jei baudžiamojoje byloje dalyvaujate kaip nukentėjusioji šalis / civilinis ieškovas, jums suteikiamos įvairios procesinės teisės.

Baudžiamojo tyrimo metu turite toliau nurodytas teises.

– Turite teisę reikalauti sumokėti kompensaciją už nusikaltimu padarytą žalą. Šiuo tikslu jums reikia tapti civiliniu ieškovu baudžiamojoje byloje arba pareikšti atskirą civilinį ieškinį. Civiliniu ieškovu galite tapti bet kuriuo baudžiamojo tyrimo metu.

Kad taptumėte civiliniu ieškovu byloje, šiuo tikslu turite pateikti žodinį prašymą policijos pareigūnui arba prokurorui arba pateikti policijos pareigūnui arba bylą nagrinėjančiam prokurorui rašytinį prašymą. Prašyme reikėtų nurodyti, kokios kompensacijos reikalaujate, motyvus ir pateikti susijusius įrodymus.

Per pirmąją apklausą prokuroras arba policijos pareigūnas jus informuos, kad byloje galite tapti civiliniu ieškovu.

– Turite teisę reikalauti atlyginti teises išlaidas. Teismas nuspręs, kuri jūsų išlaidų dalis turi būti atlyginta ir kas tai turės padaryti.

Jei byloje dalyvaujate kaip nukentėjusioji šalis arba civilinis ieškovas (jei jums leidžiama pareikšti civilinį ieškinį) ir kaltinamasis pripažįstamas kaltu (net jei jam dėl tam tikrų priežasčių nepaskiriama bausmė), jam bus liepta apmokėti jūsų teises išlaidas.

– Turite teisę gauti informaciją apie tyrimo eigą, taip pat sprendimo, kuriuo prokuroras nusprendžia neperduoti bylos teismui, jei toks sprendimas priimamas, kopiją. Šiuo atveju turėsite pateikti prašymą policijos pareigūnui arba bylą nagrinėjančiam prokurorui ir nurodyti pašto adresą Rumunijoje, e. pašto adresą arba elektroninių žinučių adresą, kuriuo gausite informaciją. Prokurorui nusprendus perduoti bylą nagrinėti teisme, gausite šaukimą į teismą.

– Turite teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas, jei nekalbate rumunų kalba arba jos nesuprantate. Jei nekalbate rumunų kalba, baudžiamojoje byloje vertėjo žodžiu paslaugas gausite nemokamai.

– Baudžiamojoje byloje turite teisę naudotis advokato pagalba. Konkrečiais atvejais (pvz., kai prokuroras mano, kad negalėsite pasirūpinti savo gynyba arba esate nepilnametis ir dar neįgijote visiško veiksnumo, kai tapote tam tikrų nusikaltimų auka, kai jūsų pajamos nesiekia tam tikro dydžio ir pan., žr. atsakymą į pirmesnę klausimą) turite teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą.

– Turite teisę turėti atstovą baudžiamojoje byloje, išskyrus atvejus, kai jūsų dalyvavimas yra privalomas arba kai atitinkamai prokuroras, teisėjas arba teismas mano, kad jūsų dalyvavimas yra privalomas (pvz., bylos nagrinėjimo tikslais).

– Jūs arba jūsų advokatas gali susipažinti su byla. Tačiau susipažinimui su byla taikomos konkrečios taisyklės, apie kurias informuos prokuratūros raštinė.

– Turite teisę būti policijos pareigūno arba bylą nagrinėjančio prokuroro iškvieistas į apklausą. Apklausoje galite prašyti, kad jus lydėtų jūsų teisinis atstovas, jei toks yra, ir jūsų pasirinktas asmuo, kurio dalyvavimas apklausoje, jūsų manymu, gali būti naudingas. Teisminė institucija jūsų prašymą gali atmesti tik remdamasi motyvuotais pagrindais.

Kai pranešate apie jums padarytą nusikaltimą, teisminė institucija privalo jus iš karto apklausti. Jei to neįmanoma padaryti, jus turėtų apklausti kuo greičiau po to, kai pranešėte apie nusikaltimą.

Jei tapote smurto šeimoje, išžaginimo arba kitų rūšių seksualinio išpuolio, netinkamo elgesio su nepilnamečiais, priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo auka, taip pat visais kitais atvejais, kai jums reikia apsaugoti savo privatumą, galite prašyti, kad jus apklaustų tos pačios lyties asmuo. Teisminė institucija jūsų prašymą gali atmesti tik remdamasi motyvuotais pagrindais.

– Turite teisę pateikti įrodymus ir visus kitus reikalavimus, susijusius su bylos išsprendimu. Tai galite padaryti per savo apklausą arba atskiru prašymu, kurį teikiate jūsų bylą nagrinėjančiai teisminei institucijai.

– Jei nusikaltėlis buvo sulaikytas kardomajam kalinimui ir paskui paleistas, turite teisę gauti informaciją apie jo paleidimą. Per savo pirmą apklausą būsite informuotas apie šią teisę ir jūsų bus klausama, ar norite gauti informaciją apie nusikaltėlio paleidimą.

– Galite apskųsti veiksmus, kurių buvo imtasi jūsų byloje. Skundas turėtų būti paduodamas bylą nagrinėjančiam prokurorui, kai veiksmą atliko policijos pareigūnas, arba vyriausiajam prokurorui, kai veiksmą atliko jūsų bylą nagrinėjantis prokuroras.

Jei apskundžiate prokuroro sprendimą užbaigti baudžiamąją bylą ir jūsų skundas atmetamas, šį sprendimą galite apskųsti laikinajai teisėjų kolegijai.

Teismo nagrinėjimo metu

– Turite teisę reikalauti sumokėti kompensaciją už nusikaltimu padarytą žalą. Šiuo tikslu jums reikia tapti civiliniu ieškovu baudžiamojoje byloje arba pareikšti atskirą civilinį ieškinį.

Jei baudžiamajame tyrime dalyvavote kaip civilinis ieškovas, tą patį statusą galite išlaikyti per teismo nagrinėjimą.

Jei baudžiamajame tyrime nedalyvavote kaip civilinis ieškovas, civiliniu ieškovu vis tiek galite tapti teismo nagrinėjimo metu prieš tyrimo etapo pradžią.

Apie tai būsite informuotas, kai pirmą kartą gausite šaukimą atvykti į teismo nagrinėjimą.

Teismo nagrinėjimo teisme metu galite žodžiu paprašyti jums suteikti civilinio ieškovo statusą arba pateikti rašytinį prašymą dėl to. Prašyme reikėtų nurodyti, kokios kompensacijos reikalaujate, motyvus ir pateikti susijusius įrodymus.

– Turite teisę reikalauti atlyginti teises išlaidas. Teismas nuspręs, kuri jūsų išlaidų dalis turi būti atlyginta ir kas tai turės padaryti.

Jei byloje dalyvaujate kaip nukentėjusioji šalis arba civilinis ieškovas (jei jums leidžiama pareikšti civilinį ieškinį) ir kaltinamasis pripažįstamas kaltu (net jei jam dėl tam tikrų priežasčių nepaskiriama bausmė), jam bus liepta apmokėti jūsų teises išlaidas.

Turite teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas, jei nekalbate rumunų kalba arba jos nesuprantate. Jei nekalbate rumunų kalba, baudžiamojoje byloje vertėjo žodžiu paslaugas gausite nemokamai;

– Baudžiamojoje byloje turite teisę naudotis advokato pagalba. Konkrečiais atvejais (pvz., kai prokuroras mano, kad negalėsite pasirūpinti savo gynyba arba esate nepilnametis ir dar neįgijote visiško veiksnumo, kai tapote tam tikrų nusikaltimų auka, kai jūsų pajamos nesiekia tam tikro dydžio ir pan., žr. atsakymą į pirmesnę klausimą) turite teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą.

– Turite teisę turėti atstovą baudžiamojoje byloje, išskyrus atvejus, kai jūsų dalyvavimas yra privalomas arba kai atitinkamai prokuroras, teisėjas arba teismas mano, kad jūsų dalyvavimas yra privalomas (pvz., bylos nagrinėjimo tikslais).

– Jūs arba jūsų advokatas gali susipažinti su byla. Tačiau susipažinimui su byla taikomos konkrečios taisyklės, apie kurias informuos teismo raštinė;

– turite teisę būti išklaustas teismo proceso metu. Teismas paprašys jūsų atvykti į bylos nagrinėjimą ir jums bus užduodami su nusikaltimu susiję klausimai.

Jūsų taip pat bus prašoma smulkiai papasakoti viską, ką atsimenate apie incidentą;

– turite teisę užduoti klausimus kaltinamajam, liudytojams ir ekspertams, kai vykdoma jų apklausa;

– turite teisę pateikti prieštaravimus ir daryti išvadas baudžiamaisiais bylos klausimais;

– Turite teisę pateikti įrodymus ir visus kitus reikalavimus, susijusius su bylos išsprendimu.

– jei nusikaltėlis buvo sulaikytas kardomajam kalinimui arba nuteisiamas, kad atliktų laisvės atėmimo bausmę, turite teisę gauti informaciją apie jo paleidimą.

Jei neprašėte gauti informacijos apie nusikaltėlio paleidimą per pirmą savo apklausą baudžiamojo tyrimo metu, kai buvote informuotas apie šią teisę, tokį prašymą žodžiu arba raštu teismui vis tiek galite pateikti teismo nagrinėjimo metu;

– jei yra priimtas nuosprendis, apie jį būsite informuotas ir turite teisę jį apskųsti.

Baudžiamojoje byloje dalyvaujanti nukentėjusioji šalis arba civilinis ieškovas, arba liudytojas taip pat turi pareigų, kylančių iš teismo institucijų poreikio išsiaiškinti byloje tiesą ir užtikrinti nusikaltėlio atsakomybę:

– pareiga atvykti pas policijos pareigūną, prokurorą arba teisėją, kai esate kviečiamas padaryti pareiškimus;

– pareiga nurodyti visus apie incidentą žinomas faktus; turėtumėte žinoti, kad jei teisminėms institucijoms pateikėte neteisingus faktus, galite būti apkaltintas priesaikos sulaužymu ir už tai nuteistas. Jei esate kaltinamojo sutuoktinis (-ė) arba artimas giminaitis, galite atsisakyti daryti pareiškimus. Taip pat galite atsisakyti atsakyti į klausimus, jei jie yra susiję su profesine paslaptimi, kurią privalote išsaugoti;

– pareiga informuoti teismines institucijas apie bet kokį adresą pasikeitimą, kad jos galėtų jus iškvieisti ir išsiųsti jums būsimus pranešimus apie bylą;

– privalote mandagiai elgtis ir paisyti bylos nagrinėjimo formalumų. Priešingu atveju teismas gali liepti jus išvesdinti iš teismo posėdžių salės.

Baudžiamojo tyrimo metu ir teismo proceso metu turite teisę į apsaugos priemones, jei teisminės institucijos mano, kad jums gali kilti pavojus arba jei esate tam tikrų nusikaltimų, kurie gali daryti poveikį jūsų privatumui arba orumui, auka.

Labai svarbu, kad žinotumėte, jog tais atvejais, kai teisminės institucijos mano, kad jums gali grėsti pavojus arba kad jūsų privatumui arba orumui gali būti daromas poveikis dėl informacijos, kurią pateikiate, arba dėl kitų priežasčių, jos, siekdamos užtikrinti jūsų apsaugą, jums paprašius arba savo iniciatyva gali taikyti tam tikras priemones, pavyzdžiui:

stebėti jūsų namus arba laikiną būstą arba užtikrinti jo apsaugą;

suteikti jums arba jūsų šeimos nariams palydą arba apsaugą kelionės metu;

apsaugoti jūsų tapatybės duomenis;

vykdyti apklausą naudodamos audiovizualines priemones, kuriomis iškraipomas jūsų balsas ir atvaizdas, ir nereikalaujamos asmeniškai dalyvauti tais atvejais, kai nepakanka kitų priemonių;

rengti uždara teismo posėdį per visą jūsų apklausą.

Teisėjas, jei mano, kad tai yra būtina siekiant užtikrinti jūsų apsaugą teismo proceso metu, gali nuspręsti apklausą rengti uždare teismo posėdyje. Galite teisėjo prašyti paskelbti uždara teismo posėdį.

Be to, teismo proceso metu teismas gali uždrausti skelbti bet kokius tekstus, piešinius, nuotraukas ar atvaizdus, kurie galėtų atskleisti jūsų tapatybę.

Jei esate *liudytojas*, taip pat turite teisę į kitas specialias liudytojų apsaugos priemones. Jei manote, kad jums kyla pavojus, turėtumėte informuoti apie tai policijos pareigūną, prokurorą arba teisėją ir pateikti kuo daugiau informacijos.

Ar teismo nagrinėjimo metu galiu padaryti pareiškimą ar duoti parodymus? Kokiomis sąlygomis?

Taip, su byla galite susipažinti teisminiame nagrinėjime, prokuroras / policijos pareigūnas ir teisėjas gali jus apklausti kaip nukentėjusiąją šalį / civilinį ieškovą.

Prokuroras arba policijos pareigūnas iškvies jus atvykti į policijos / prokuratūros patalpas, kad jus apklaustų, o teismo nagrinėjimo metu būsite iškvieštas į apklausą proceso metu.

Kokią informaciją gausiu teismo nagrinėjimo metu?

Baudžiamojo tyrimo metu galite gauti informacijos apie bylos eigą ir kopiją, kurioje išsamiai aprašomas prokuroro sprendimas, susijęs su rekomendacijomis dėl bylos perdavimo teismui. Šiuo atveju turėsite pateikti prašymą policijos pareigūnui arba bylą nagrinėjančiam prokurorui ir nurodyti adresą Rumunijoje, e. pašto adresą arba elektroninių žinučių adresą, kuriuo gausite informaciją.

Teismo nagrinėjimo metu būsite iškvieštas į pirmą teismo posėdį ir informuotas, kad byloje galite tapti civiliniu ieškovu. Į kitus bylos nagrinėjimo posėdžius nebūsite kviečiamas. Dalyvaudamas teismo posėdžiuose arba susipažindamas su byla būsite informuotas apie bylos eigą ir kitus bylos nagrinėjimo posėdžius. Tačiau būsite kviečiamas visada, kai jus bus būtina apklausti.

Nuosprendis jums bus įteiktas iš karto, kai tik bus parengtas.

Jei nesuprantate rumunų kalbos, nuosprendžio protokolas (pranešimas apie teismo sprendimą be išsamios motyvuojamosios dalies) bus įteiktas jums suprantama kalba. Motyvai jums bus pateikti rumunų kalba ir jūs galite kreiptis į prieinamas vertimo raštu tarnybas, kad jos pateiktų vertimą.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Taip, su byla galite susipažinti jūs pats arba jūsų advokatas. Kad tai padarytumėte, turite atvykti į prokuratūros arba teismo, kuris saugo jūsų bylą, raštinę ir pateikti prašymą dėl to.

Tačiau susipažinimui su byla taikomos konkrečios taisyklės, apie kurias informuos raštinė.

Turite teisę gauti informaciją apie sąlygas ir procedūrą, taikomą asmenų priėmimui į liudytojų apsaugos programą.

Paskutinis naujinimas: 17/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui

Ar galiu apskųsti sprendimą?

Teisminis nagrinėjimas baigiasi kartu su teismo sprendimu (nuosprendžiu), kuriuo kaltinamasis gali būti nuteisiamas arba išteisinamas, nuosprendį gali būti atsisakoma priimti arba jis gali būti atidedamas, arba sprendimu gali būti nutraukiama baudžiamoji byla. Apie sprendimą bus paskelbta viešo teismo nagrinėjimo metu. Jeigu teisminiame nagrinėjime dalyvavote kaip auka ir (arba) civilinis ieškovas, teismo sprendimo kopiją gausite paštu.

Jeigu teismo sprendimas jūsų netenkina, galite jį apskųsti. Skundą galite paduoti tik jeigu teisminiame nagrinėjime dalyvavote kaip auka arba civilinis ieškovas.

Skundą taip pat galite paduoti kaip liudytojas, tačiau tik dėl teisinių išlaidų atlyginimo ir kompensacijos, kurią turite teisę gauti.

Jeigu esate auka arba civilinis ieškovas, terminas skundai paduoti yra 10 dienų nuo sprendimo protokolo kopijos gavimo.

Jeigu veikėte kaip liudytojas, skundą galite paduoti iš karto po to, kai išsprendžiamas teisinių išlaidų ir kompensacijos klausimas, bet ne vėliau kaip po 10 dienų nuo sprendimo, kuriuo byla išsprendžiama, arba, kai taikytina, pranešimo apie sprendimą dėl teisinių išlaidų arba kompensacijos priėmimo.

Paduodamas skundas turi būti rašytinis ir pasirašomas. Skundai paduodami tam pačiam teismui, kurio sprendimą skundžiate.

Gavęs skundą, teismas jį perduos aukštesnės instancijos teismui, kuris turi kompetenciją jį nagrinėti. Teismo sprendimo kopijoje bus pateikiama informacija apie tai, kada ir kur galite paduoti savo skundą.

Kokios yra mano teisės paskelbus nuosprendį?

Nuosprendis įsigalioja po to, kai išnaudojamos visos apskundimo galimybės. Įsisteisėjus nuosprendžiui, jūsų vaidmuo byloje pasibaigia. Jeigu bylos metu buvote įtrauktas į specialią liudytojų apsaugos programą, joje galite dalyvauti iki teismas nuspręs, kad jums pavojus nebegresia.

Ar pasibaigus teisminiam nagrinėjimui turiu teisę į paramą ar apsaugą? Kiek laiko?

Nemokama psichologinė konsultacija, kaip pagalbinė priemonė, teikiama ne ilgiau nei 3 mėnesius. 18 metų nesulaukusios aukos turi teisę į nemokamą psichologinę konsultaciją, kuri trunka ne ilgiau nei 6 mėnesius.

Apsauga pagal liudytojų apsaugos programą gali būti suteikiama ir pasibaigus teisminiam nagrinėjimui. Tokios apsaugos trukmę nustato teismas.

Kokia informacija man bus suteikta, jei nusikaltėliui bus paskelbtas nuosprendis?

Jeigu nusikaltėlis nuteisiamas, galite gauti šių kategorijų informaciją: bausmės rūšis ir trukmė (nuosprendis priimamas viešame teismo posėdyje ir bus jums paskui įteiktas), informacija pabėgimo atveju, paleidimas bet kokiomis sąlygomis, jeigu prašėte pateikti tokią informaciją.

Ar man bus pranešta, jei nusikaltėlis bus paleistas (įskaitant paleidimo nesuėjus terminui arba lygtinio paleidimo atvejus) arba pabėgs iš kalėjimo?

Taip, būsite informuotas apie nusikaltėlio paleidimą arba pabėgimą iš kalėjimo, jeigu prašėte tokios informacijos tuo metu, kai dėl tokios informacijos pateikimui gavote užklausą iš teisminių institucijų. Žr. pirmiau pateiktus atsakymus.

Ar būsiu įtrauktas priimant sprendimus dėl paleidimo arba lygtinio paleidimo? Pavyzdžiui, ar galiu padaryti pareiškimą arba paduoti skundą?

Jūsų vaidmuo baudžiamojoje byloje baigsis įsisteisėjus teismo sprendimui (kuriuo kaltinamasis nuteisiamas arba išteisinamas, bausmės vykdymas panaikinamas arba atidedamas, arba baudžiamoji byla nutraukiama).

Nusikaltėlio paleidimo arba lygtinio paleidimo procedūroje nedalyvausite.

Paskutinis naujinimas: 17/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltėlis atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Tapdamas civiliniu ieškovu baudžiamojoje byloje, galite reikalauti, kad nusikaltėlis atlygintų žalą. Šių veiksmų turėtumėte imtis prieš prasidedant parengiamiesiems tyrimo veiksams. Teisminės institucijos privalo jus informuoti apie šią teisę. Civilinį ieškinį baudžiamojoje byloje galite pareikšti žodžiu arba raštu. Tačiau privalote nurodyti reikalaujamą atlyginti žalą ir savo ieškinį pagrindžiančius argumentus bei įrodymus.

Šį ieškinį galima pareikšti prokuratūroje arba teisme, kuris bylą nagrinės iš esmės.

Teismo nuosprendžiu teismas taip pat priteis iš nusikaltėlio atlyginti žalą.

Jeigu esate civilinis ieškovas baudžiamojoje byloje, vis tiek civiliniame teisme galite pareikšti atskirą ieškinį, kad pareikalautumėte atlyginti žalą.

Teismas liepė nusikaltėliui man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltėlis sumokėtų?

Jeigu yra priimtas teismo sprendimas, kuriuo nusikaltėlis įpareigojamas atlyginti žalą, jis tai privalo padaryti jums nesiimant jokių papildomų veiksmų. Jeigu nusikaltėlis nesumoka, galite prašyti užtikrinti teismo sprendimo vykdymą.

Kad tai padarytumėte, privalote teismo sprendimą, kuriuo jums priteisiama kompensacija, perduoti antstoliui. Antstolis imsis veiksmų teismo sprendimui užtikrinti ir jums pasakys, ką toliau daryti.

Jei nusikaltėlis nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Tam tikromis sąlygomis kompensaciją jums gali sumokėti valstybė.

Jeigu nusikaltėlis yra nemokus arba jo nėra, valstybė jums gali sumokėti kompensaciją, jeigu pateikiate prašymą dėl piniginės kompensacijos. Prašymą turėtumėte pateikti per vienus metus. Diena, kurią pradedamas skaičiuoti terminas, priklauso nuo teisminių institucijų pasiūlyto sprendimo būdo.

Jeigu nusikaltėlis nežinomas, prašymą dėl piniginės kompensacijos turėtumėte pateikti per 3 metus nuo nusikaltimo padarymo, išskyrus atvejus, kai iš draudimo bendrovės gavote visišką kompensaciją.

Galite pateikti prašymą iš anksto sumokėti piniginę kompensaciją. Kad tai padarytumėte, pirmiausia turite pateikti prašymą dėl piniginės kompensacijos, kaip minėta pirmiau. Prašyme dėl piniginės kompensacijos arba vėliau per 30 dienų galima prašyti išankstinio mokėjimo. Išankstinį mokėjimą turite teisę gauti, jeigu jūsų finansinė padėtis yra sudėtinga.

Jei jūsų prašymas dėl žalos atlyginimo / kompensacijos atmetamas, privalote grąžinti iš anksto gautus pinigus. Prašymas dėl piniginės kompensacijos turėtų būti pateiktas specializuotam teismui, kurio jurisdikcijoje gyvenate.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Taip. Žr. pirmiau pateiktus atsakymus.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltėlis nuteisiamas?

Jeigu baudžiamųjų bylų teismas nepriteisia išmokos dėl civilinio ieškinio, civiliniame teisme galite pareikšti atskirą ieškinį, kad pareikalautumėte atlyginti žalą. Jeigu baudžiamųjų bylų teismas nusprendžia, kad nėra nusikalstamos veikos sudėties arba kad asmuo, kurio atžvilgiu padavėte pareiškimą, jos nepadarė, neturėsite teisės gauti žalos atlyginimą / kompensaciją baudžiamojoje byloje arba išskeldami atskirą civilinę bylą, nes baudžiamųjų bylų teismo sprendimas civiliniame teisme įgyja *res judicata* galią.

Jeigu nesate civilinis ieškovas baudžiamojoje byloje, baudžiamosios bylos teismo nagrinėjimo metu arba net jei pasibaigus civilinių bylų teisme galite iškelti atskirą bylą, jeigu laikotės bendrųjų senaties terminų.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laikiu sprendimo dėl mano pateikto ieškinio dėl kompensavimo?

Taip, tam tikromis sąlygomis galite pateikti prašymą iš anksto sumokėti piniginę kompensaciją. Žr. atsakymą į klausimą apie išankstinius mokėjimus.

Paskutinis naujinimas: 17/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba () neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Esu nusikaltimo auka. Į ką turiu kreiptis dėl paramos ir pagalbos?

Atsižvelgiant į tai, kuriai aukų kategorijai priklausote, galite kreiptis į įvairias institucijas.

Nacionalinė moterų ir vyrų lygių galimybių agentūra (Agenția Națională pentru Egalitatea Între Femei și Bărbați, ANES)

Ji siūlo įvairių rūšių paslaugas, pavyzdžiui:

nemokama anoniminė telefono linija, skirta smurto šeimoje aukoms, visą parą septynias dienas per savaitę veikiantis skambučių centras 0800 500 333; specializuotos socialinės paslaugos smurto šeimoje aukoms, teikiamos skubios pagalbos ir priėmimo centruose; smurto šeimoje aukų konsultavimas, informavimas ir rekomendacijų teikimas.

Kontaktai:

Adresas: 5 Intrarea Camil Petrescu, 1-a apygarda, Bukareštas

Tel. +4 021 313 0059

E. paštas secretariat@anes.gov.ro

 <http://anes.gov.ro/>

 <http://anes.gov.ro/harta/>

 [http://anes.gov.ro/webcenter/portal/Sirmes/pages_asistentapentruvictime](http://anes.gov.ro/webcenter/portal/Sirmes/pages_asistentapentruvictime/link-uriutilepentruvictime)

Nacionalinė kovos su prekyba žmonėmis agentūra (Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, ANITP), kuri priklauso Vidaus reikalų ministerijai (*Ministerul Afacerilor Interne*).

Apeliacinių teismų tinklui priklauso 15 regioninių centrų. Kiekvienas centras yra pavaldus apeliaciniam teismui.

Ji siūlo įvairių rūšių paslaugas, pavyzdžiui:

galimybė piliečiams naudotis visą parą veikiančia pagalbos linija, į kurią paskambinus galima gauti informacijos ir pranešti apie bet kokius potencialius prekybos žmonėmis atvejus: pagalbos linija 0 800 800 678 (nacionalinis nemokamas numeris) arba +4 021 313 3100 (skambinant iš užsienio), darbo laikas: pirmadienis–penktadienis, 8.00–16.00 val.;

atitinkamų institucijų informavimas apie bet kokius potencialius prekybos žmonėmis atvejus;

pagalbos aukoms teikimas 15-oje regioninių centrų.

Kontaktai:

Adresas: 20 Ion Câmpineanu St., 5-as aukštas, 1-a apygarda, Bukareštas,

Tel. +40 21 311 89 82 / 021 313 31 00

Faks. +40 21 319 01 83

E. paštas [✉ anitp@mai.gov.ro](mailto:anitp@mai.gov.ro)

[✉ http://anitp.mai.gov.ro/](http://anitp.mai.gov.ro)

Nacionalinė užimtumo tarnyba (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, ANOFM), kuri yra pavaldi Darbo ir socialinio teisingumo ministerijai (Ministerul Muncii și Justiției Sociale)

Per savo teritorinius padalinius ji gali suteikti registruotiems darbo ieškantiems asmenims, įskaitant nusikaltimų, visų pirma prekybos žmonėmis nusikaltimų, aukas, profesionalias įdarbinimo ir mokymo paslaugas.

Kontaktai:

20-22 Avaranșei St., 4-a apygarda, 040305 Bukareštas

E. paštas [✉ anofm@anofm.ro](mailto:anofm@anofm.ro)

Svetainė [✉ https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0](https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0)

Teisingumo ministerijos (Ministerul Justiției) Nacionalinis probacijos direktoratas (Direcția Națională de Probațiune, DNP)

DNP koordinuoja 42-iejų jai pavaldžių probacijos tarnybų veiklą. Paprastai jų patalpos yra valdžios institucijose (teismuose, apylinkių tarybose, apylinkės audito rūmuose ir pan.).

Jos teikia šių rūšių paslaugas:

paprašius nemokama psichologinė konsultacija pasikėsinimo nužudyti ir pasikėsinimo nužudyti sunkinančiomis aplinkybėmis aukoms, smurto šeimoje, tyčinių nusikaltimų, dėl kurių auka patiria kūno sužalojimų, aukoms, išžaginimo, seksualinio išpuolio, lytinių santykių turėjimo su nepilnamečiu ir seksualinio nepilnamečių tvirkimo, netinkamo elgesio su nepilnamečiais aukoms ir pažeidžiamų asmenų išnaudojimo ir pasikėsinimo prekiauti pažeidžiamais asmenimis ir juos išnaudoti aukoms;

kitos formos pagalba: pagalba ieškant darbo arba lankant mokymo arba profesinius kursus, pagalba susisiekiant su NVO, socialinio darbo ir apsaugos generaliniais direktoratais (DGASP) siekiant gauti kitų paramos aukoms paslaugų ir pan.

Kontaktai:

Bukareštas, 17 Apolodor St., 5-a apygarda

Tel. 0372 041 293

[✉ dp@just.ro](mailto:dp@just.ro)

[✉ http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/](http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/)

Rumunijos policijos generalinis inspektoratas (Inspectoratul General al Poliției Române, IGPR)

Jo teritoriniai padaliniai veikia tik pasienio apylinkėse ir gali suteikti paramą ANITP prašymu, kad padėtų aukai dalyvauti tam tikruose baudžiamosios bylos etapuose.

Policija gali jus informuoti apie jūsų kaip aukos teises.

Be to, specializuoti IGPR padaliniai bylos nagrinėjimo metu gali suteikti fizinę apsaugą.

Nacionalinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo institucija (Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, ANPDCA), kuri yra pavaldi Darbo ir socialinio teisingumo ministerijai.

ANPDCA veikia kaip institucija, koordinuojanti nacionalinių vaiko teisių apsaugos strategijų įgyvendinimą ir vietoje vykdanči susijusių metodinę koordinavimo veiklą. Vaiko apsaugos sistema yra decentralizuota, nes socialinio darbo ir vaiko apsaugos generaliniai direktoratai (DGASPC) yra atskaitingi apylinkių taryboms arba Bukarešto savivaldybės apygardos vietos taryboms.

DGASPC teikia įvairias paslaugas, pavyzdžiui: smurto prieš vaikus atvejų vertinimas ir paslaugų teikimas / palengvinimas pagal parengtą planą, išsamus negalią turinčių vaikų vertinimas, išsamus kitų negalią turinčių asmenų vertinimas, socialinės greitosios medicinos pagalbos paslaugos, socialinė telefono linija, socialinės paslaugos, susijusios su smurto šeimoje ir prekybos žmonėmis prevencija, specializuotos socialinės paslaugos įvairiose institucijose.

Kontaktai: [✉ http://www.copii.ro/?lang=en](http://www.copii.ro/?lang=en)

Nevyriausybinių organizacijų (NVO)

Prekybos žmonėmis srityje:

[✉ Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație](#), Bukareštas

[✉ Fundația Ușă deschisă](#), Bukareštas

[✉ Asociația Generație Tânără România](#), Timișoara

[✉ „People to People“ fondas](#), Oradia: E. paštas [✉ office@people2people.ro](mailto:office@people2people.ro)

[✉ Micu Bogdano fondas](#), Brașovas E. paštas [✉ office@fundatiamicubogdan.ro](mailto:office@fundatiamicubogdan.ro)

Smurto šeimoje prevencijos ir kontrolės srityje; informacija prieinama spustelėjus šias nuorodas:

[✉ Asociația TRANSCENA](#)

[✉ Asociația ANAIS](#)

[✉ Fundația PRETUIESTE VIATA](#)

[✉ Fundația SENSIBLU](#)

[✉ Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor](#)

[✉ Rețeaua "Rupem tăcerea despre violența sexuală"](#)

[✉ Asociația NECUVINTE](#)

[✉ Asociația Touched România](#)

Vaiko teisių apsaugos srityje:

Gelbėkit vaikus (Salvați copiii)

Adresas: 3 Intr. Ștefan Furtună, 1-a apygarda, 010899 Bukareštas, Rumunija

Tel. +40 21 316 61 76

<https://www.salvaticopiii.ro/>;

Socialinės alternatyvos (*Alternative Sociale*)

24 Șoseaua Nicolina, 949 pastatas, pirmas aukštas, Jasai, 700722

Tel. +40 332 407 178

http://www.alternativesociale.ro/en_GB/

Paramos aukoms karštoji linija

Asmenys, kurie dėl nusikaltimų patyrė sužalojimų, taip pat gali kreiptis į policiją skambindami bendruoju nacionaliniu pagalbos numeriu 112.

Nemokama anoniminė telefono linija, skirta smurto šeimoje aukoms, visą parą septynias dienas per savaitę veikiantis skambučių centras 0800 500 333

Nacionalinės kovos su prekyba žmonėmis agentūros tarnyba „Telverde“: 0800 800 678 (nacionalinis nemokamas numeris) ir 0040213133100 (skambinant iš užsienio). Darbo laikas: pirmadienis–penktadienis, 8.00–16.00 val.;

Vaikų pagalbos linijos numeris 116111. Nemokama telefono linija. Darbo laikas: pirmadienis–sekmadienis: 8.00–24.00 val.

Ar parama aukoms teikiama nemokamai?

Pagal Rumunijos teisę prekybos žmonėmis aukos turi teisę į nemokamą apsaugą ir pagalbą.

Pagalba, kurią smurto šeimoje aukoms teikia *Nacionalinė moterų ir vyrų lygių galimybių agentūra*, yra nemokama.

Nacionalinio probacijos direktorato aukoms teikiama pagalba yra nemokama.

Aukomis tapusiems vaikams teikiama pagalba yra nemokama.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš valstybinių tarnybų ar institucijų?

Žr. pirmiau pateiktus atsakymus.

Aukomis tapę vaikai turi teisę gauti visų kategorijų paslaugas (medicininės, psichologinės paslaugas ir pan.).

Paskutinis naujinimas: 17/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.